

Đề xuất kéo dài giảm thuế xăng dầu đến hết tháng 9/2026: Chấp nhận giảm thu 15.400 tỷ đồng để ổn định vĩ mô

08:06 25/06/2026

Trước bối cảnh thị trường năng lượng thế giới tiềm ẩn nhiều rủi ro và áp lực lạm phát trong nước, Bộ Tài chính vừa đề xuất tiếp tục gia hạn các chính sách ưu đãi thuế đối với mặt hàng xăng dầu đến hết quý III/2026. Dù ngân sách Nhà nước dự kiến giảm thu hơn 15.400 tỷ đồng, động thái này được đánh giá là liều "thuốc trợ lực" thiết yếu để kìm hãm đà tăng giá và bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia.

Bộ Tài chính đang tiến hành lấy ý kiến rộng rãi đối với dự thảo Nghị quyết của Chính phủ về việc kéo dài thời hạn áp dụng một số chính sách thuế hỗ trợ đối với xăng dầu, nguyên liệu sản xuất xăng dầu và nhiên liệu bay. Nếu được thông qua, các chính sách này sẽ có hiệu lực thêm 3 tháng, bắt đầu từ ngày 1/7 đến hết ngày 30/9/2026.

Theo nội dung dự thảo, cơ quan quản lý đề xuất tiếp tục duy trì đồng thời ba chính sách ưu đãi mạnh mẽ. Cụ thể, thuế nhập khẩu ưu đãi đối với xăng dầu và nguyên liệu sản xuất sẽ được giữ ở mức 0%. Song song đó, thuế bảo vệ môi trường tiếp tục áp dụng mức 0 đồng, và chính sách không tính thuế giá trị gia tăng (VAT) cũng được đề xuất kéo dài đến hết quý III.

Để bảo đảm tính linh hoạt trong điều hành, dự thảo nêu rõ trong trường hợp cần thiết phải đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh năng lượng và ổn định thị trường, Bộ Công Thương sẽ là cơ quan có thẩm quyền lên tiếng đề xuất để Bộ Tài chính trình Chính phủ xem xét, điều chỉnh thời gian thực hiện cho phù hợp với tình hình thực tế.

Bài toán kiểm soát lạm phát trước biến động toàn cầu

Lý giải về sự cần thiết của đề xuất này, Bộ Tài chính chỉ ra rủi ro chực chờ từ thị trường năng lượng quốc tế. Thời gian qua, những xung đột địa chính trị tại khu vực Trung Đông đã làm gián đoạn nghiêm trọng tuyến hàng hải qua eo biển

Hormuz, đẩy giá dầu mỏ toàn cầu tăng vọt. Mặc dù giá dầu thế giới hiện đã hạ nhiệt khi hoạt động vận tải được khôi phục một phần, song mặt bằng giá chung vẫn neo ở mức cao hơn đáng kể so với thời điểm trước khi nổ ra xung đột.

Nhìn nhận tại thị trường trong nước, dù giá bán lẻ xăng dầu đã ghi nhận đà giảm mạnh xuống mức thấp nhất 3 tháng trong kỳ điều hành ngày 18/6, nhưng bức tranh tổng thể vẫn cho thấy mức giá cao. So với trước khi có xung đột, giá xăng E10 và E5 vẫn đang đắt hơn lần lượt khoảng 9,2% và 5,9%. Đáng lo ngại hơn, giá dầu diesel - nhiên liệu sống còn của hoạt động vận tải và sản xuất - vẫn duy trì mức tăng rất mạnh từ 23,86% đến 33,84%.

Theo nhận định từ Bộ Tài chính, nguy cơ tái bùng phát xung đột là hiện hữu, đe dọa trực tiếp đến nguồn cung dầu mỏ. Thêm vào đó, phần lớn lượng xăng dầu đang lưu thông tại Việt Nam được các doanh nghiệp nhập khẩu hoặc tích trữ từ thời điểm giá thị trường ở mức đỉnh, trong khi việc nhập lô hàng mới với mức giá hạ nhiệt cần có độ trễ nhất định để đưa ra tiêu thụ.

Xăng dầu vốn là "huyết mạch" đầu vào của hàng loạt lĩnh vực trọng yếu như vận tải, logistics và khai thác thủy sản. Việc khôi phục ngay lập tức các sắc thuế về mức cũ trước khi có chính sách hỗ trợ sẽ tạo ra một cú sốc giá, đẩy giá bán lẻ tăng sốc, từ đó gia tăng áp lực trực tiếp lên chi phí sinh hoạt của người dân và đe dọa trực tiếp đến mục tiêu kiểm soát lạm phát chung của nền kinh tế.

Ảnh minh họa

Đánh đổi ngân sách vì mục tiêu an ninh năng lượng

Theo tính toán của cơ quan soạn thảo, việc duy trì đồng thời thuế nhập khẩu ưu đãi 0%, thuế bảo vệ môi trường 0 đồng và không thu VAT trong suốt quý III/2026 sẽ khiến thu ngân sách Nhà nước sụt giảm khoảng 15.400 tỷ đồng.

Tuy nhiên, sự đánh đổi này mang lại những giá trị vĩ mô to lớn. Bộ Tài chính khẳng định, chính sách thuế ưu đãi sẽ tháo gỡ áp lực tài chính, giúp các doanh nghiệp đầu mối chủ động hơn trong việc đa dạng hóa nguồn cung từ các thị trường ngoài khối ASEAN. Điều này làm giảm sự phụ thuộc vào các nguồn nhập khẩu truyền thống, qua đó củng cố vững chắc nền tảng an ninh năng lượng quốc gia. Hơn thế nữa, việc gia hạn thuế chính là bước đi chủ động để ổn định thị trường, tạo môi trường thuận lợi để nền kinh tế phục hồi và bứt tốc trong nửa cuối năm 2026.

Nhìn lại diễn biến từ đầu năm, chính sách hỗ trợ thuế xăng dầu đã được Chính phủ triển khai linh hoạt qua nhiều giai đoạn nối tiếp nhau nhằm kịp thời ứng phó với những biến động khó lường của thị trường. Ban đầu, từ ngày 9/3 đến hết ngày 30/4/2026, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 72 nhằm giảm thuế nhập khẩu ưu đãi về mức 0%. Theo quy định này, mức thuế áp dụng cho xăng, naphtha, reformate và các chế phẩm pha chế đã được điều chỉnh giảm từ 10% xuống 0%. Cùng với đó, thuế đối với dầu diesel, nhiên liệu bay, kerosine giảm từ 7% xuống 0%, trong khi một số nguyên liệu hóa dầu khác cũng được giảm từ mức 2-3% xuống 0%.

Ngay sau khi giai đoạn một kết thúc, Chính phủ tiếp tục ban hành Nghị quyết số 25 nhằm nối dài hiệu lực áp dụng các mức thuế ưu đãi kể trên trong giai đoạn từ ngày 1/5 đến hết ngày 30/6/2026. Nếu dự thảo đề xuất mới nhất của Bộ Tài chính được thông qua, đây sẽ là lần thứ ba liên tiếp chính sách hỗ trợ thuế xăng dầu được gia hạn, tiếp tục đồng hành cùng người dân và doanh nghiệp vượt qua giai đoạn khó khăn cho đến hết tháng 9/2026.

Thành Nam